

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 6

Desember 1943

41. årgang

Redigert av dr. agr. Aasulv Løddesøl.

SØKNAD OM STATS BIDRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1944.

Det norske myrselskaps styre har sendt Landbruksdepartementet denne søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til

Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om et statsbidrag stort

kr. 90,000.00

for budsjetterterminen 1. juli 1944—30. juni 1945.

Som bilag følger vedlagt:

1. Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1944.
2. Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for året 1944.
3. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag og budsjettforslag for kalenderåret 1943.
4. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1942.
5. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag og budsjettforslag for kalenderåret 1942.

Om selskapets virksomhet i 1943 kan foreløbig meldes:

1. *Arbeidet for øket brenntorvproduksjon m. v.*

Konsulentvirksomheten for økning av brenntorvproduksjonen har også i 1943 vært den mest omfattende gren av myrselskapets virksomhet. I alt 6 av selskapets funksjonærer har deltatt i dette arbeide, nemlig torvkonsulentene Ordning, Hovde og Lilleeng, og i sesongen dessuten sekretær Smith, assistent Lømsland og direktør Løddesøl.

For å frigjøre sistnevnte funksjonærers tid til reiser, har landbrukslærer Christensen fungert som kontorsjef ved hovedkontoret en kortere tid i likhet med de to foregående år. I Trøndelagsfylkene har Trøndelag Myrselskap, med bevilgning fra Det norske myrselskap, foretatt undersøkelser av flere brenntorvmyrer. Våre egne funksjonærers reiser i disse fylker har derfor kunnet innskrenkes til et par kortere planleggings- og inspeksjonsreiser (Lilleeng og Smith). På denne måte har samtlige rekvisisjoner om undersøkelser, planlegging og assistanse kunnet imøtekommes. Fra Finnmark fylke, hvor staten har to torvmestre i arbeide, er det ikke innløpet noen rekvisisjon.

Det er kommet i gang en del nye maskintorvanlegg også i år på tross av at det for tiden er meget vanskelig å skaffe det nødvendige utstyr. Det er særlig passende driftsmaskiner, elektrisk utstyr og skinner som det kniper med, brenntorvmaskiner har det derimot ikke vært mangel på. Dessverre har noen eldre fabrikker ikke kunnet drive i år på grunn av mangel på driftsoljer, men stort sett har vanskelighetene latt seg overvinne. En annen ting er at ikke alle anleggs kapasitet har kunnet nyttes helt ut, da det ikke har vært mulig å skaffe tilstrekkelig arbeidshjelp. Værforholdene har stort sett ligget gunstig an for torvproduksjonen i Øst- og Sør-Norge, men på Vestlandet og i Nord-Norge har det vært dårlig vær for torvdrift en del av sommeren.

Det er for tidlig enda å uttale noe sikkert om størrelsen av årets brenntorvproduksjon, men det er grunn til å tro at det også i år har vært en del stigning i maskintorvproduksjonen sammenliknet med foregående år. For tiden holder myrselskapet på med innsamling av detaljerte produksjonsoppgaver fra samtlige maskintorvanlegg i landet og dessuten fra større stikktorvanlegg som produserer torv for salg. For de mange tusen småprodusenter som vesentlig stikker torv til dekning av eget forbruk, innhentes summariske produksjonsoppgaver gjennom distriktenes forsynings- eller brennelsnemnder. Som vanlig vil brenntorvstatistikken bli offentliggjort i myrselskapets tidsskrift så snart den foreligger.

Torvbrikettfabrikkene, hvorav det finnes 1 i Østfold og 1 i Hedmark fylke, har arbeidet under noe bedre værforhold i 1943 enn foregående år. Særlig var forsommeren bra, men ettersommeren har til gjengjeld vært meget dårlig. Produksjonen er derfor heller ikke i år blitt tilfredsstillende. Den ene fabrikk ble dessuten ødelagt av brann i september i år, og en vesentlig del av årets produksjon ved denne fabrikk gikk således tapt. Myrselskapets befatning med torvbrikettfabrikkene har i år innskrenket seg til enkelte inspeksjonsreiser.

Brenntorvdriften har også i år fått støtte i form av billige lån av Statens torvlånefond. Den samlede støtte til brenntorvproduksjonen i form av lån av offentlige midler siden brennelskrisen begynte stiller seg slik:

År	Anleggslån, antall	Driftslån, antall	Sum kr.	Låneinstitusjon
1940....	8	33	317,070.00	Torvlånefondet
Do.....	2	—	180,000.00	Tiltakskommisjonen
1941....	7	19	240,650.00	Torvlånefondet
Do.....	1	—	10,000.00	Tiltakskommisjonen
1942....	4	13	218,000.00	Torvlånefondet
1943....	3	7	124,500.00	Torvlånefondet
Ialt.....	25	72	1,090,220.00	

Kontrollen av de anlegg som er tilstått lån har tillagt myrselskapets konsulenter, og dette har medført atskillige reiser. En del av de eldste lån er allerede avviklet. Det har hittil vært lite tap på de tilståtte lån, og det er godt håp om at brenntorv kampanjen denne gangen skal kunne gjennomføres uten større tap både for torvprodusentene og for det offentlige. En flerhet av maskintorvanleggene har hatt et godt resultat ikke bare produksjonsmessig sett, men også økonomisk, og dette bidrar til å legge et solid grunnlag for fortsatt brenntorvproduksjon også når den egentlige brenselskrise er over.

Avsetningsmulighetene for brenntorv er fortsatt meget gode. En stor del av maskintorven går til industrien, enkelte større industriforetagender har selv gått i gang med produksjon. Det har imidlertid ikke lyktes å få industrien til å gå inn for denne oppgave i den utstrekning som ønskelig kunde være, og tallrike henvendelser både fra Kontoret for innenlandsk brensel i Landbruksdepartementet og fra myrselskapet har ikke hatt den forønskede virkning. Myrselskapet har således undersøkt en rekke myrer og utarbeidet planer for flere anlegg for større industriforetagender som ikke er kommet i gang. Bedriftene oppgir oftest som grunn for dette at de ikke kan avgi sine arbeidere til brenntorvdrift, og videre at innkvarterings- og transportforholdene skaffer så store vanskeligheter at det ikke lar seg gjøre å sette drift i gang. Ved å legge godviljen til bør industrien kunne gjøre mer på dette område enn den hittil har gjort. En hel del industriforetagender må i torvsesongen kunne dirigere en del av sine arbeidere over i torvdrift. Teknisk utdannet personale som vil kunne overta ledelsen av arbeidet etter samråd med myrselskapets konsulenter har man jo, og dessuten en del materiell, driftsmaskiner, skinner osv. som vil kunne overføres til brenntorvanleggene. Å skaffe til veie den nødvendige kapital skulde heller ikke volde uoverkommelige vanskeligheter. De fabrikker som har gått i gang med egne brenntorvanlegg er i det store og hele godt fornøyd med resultatet.

Torvkullanleggene, i alt 2, som er nevnt i vår søknad om statsbidrag for inneværende år, er no ferdige og har vært i drift

en tid. Ved den ene fabrikk (I/S Torvkulls anlegg på Hernesmyra i Sør-Odal) har myrselskapet foretatt driftskontroll for å få sikre data for såvel torvkull- som tjæreutbyttet og varmeforbruket. Videre er det foretatt en del inspeksjonsreiser under oppførelsen av begge fabrikker og senere også under driften. Det viser seg at det har gått noe trått med avsetningen av torvkullene til generatorbrensel, men torvtjæren har vært lett å få solgt. Av denne utvinnes foreløbig en del smøreoljer foruten faste steariner og kreosoler.

Torvkullanleggene består av 2 retorter og er bygd etter svensken, ingeniør C. G. Lammes system. Den ene av fabrikkene (tilhørende A/S Torvkull, beliggende på Gårdsmyra i Våler) er for tiden under utvidelse. Det er her meningen å installere 2 nye retorter, delvis av firmaets egen konstruksjon. Den videre utvikling av torvkull- og torvtjæreindustrien vil i høy grad være avhengig av om det kan skaffes avsetning for produktene til noenlunde bra pris. For tiden benyttes torvkull en del i blanding med trekull (20 % tilsetning) som generatorbrensel, og dette sies å gå bra.

Som ledd i arbeidet for å fremme brenntorvproduksjonen må nevnes det opplysningsarbeide som myrselskapet driver ved spredning av brosjyrer, ved foredrag og demonstrasjoner og besvarelse av alle mulige forespørsler så vel muntlig som skriftlig. Videre er avgitt en rekke betenkninger og forslag som tar sikte på å øke produksjonen og sikre brenntorven både hva avsetning og habile priser angår. Formidlingsvirksomheten vedkommende innkjøp av maskiner og materiell til brenntorvanleggene har også lagt beslag på meget tid. Videre er det et meget stort antall konferanser som blir holdt i løpet av året så vel på myrselskapets kontor som ute i distriktene med de respektive brensels- og forsyningsnemnder. Flere av funksjonærene har dessuten deltatt i en rekke møter av interesse for brenselsforsyningen, bl. a. kan nevnes at konsulent Lilleeng er medlem av Troms fylkes brenselsutvalg og direktør Løddesøl av Ved- og torvrådet, Landbruksdepartementet.

Ved myrselskapets eget brenntorvanlegg i Våler, som for tiden er bortforpaktet, har det i år vært 2 torvmaskiner i drift. Resultatet er blitt meget godt, nemlig ca. 7000 m³ maskintorv, det er ca. 2000 m³ mer enn foregående år.

2. *Arbeidet for fremme av torvstrøproduksjonen m. v.*

Konsulentvirksomheten på dette område har vært drevet omtrent i samme utstrekning som foregående år. Torvstrø har for tiden et stort marked, det benyttes bl. a. mer og mer som råmateriale ved framstilling av isolasjonsplater og ved papp- og emballasjefabrikasjonen. Videre er det stor etterspørsel etter strø både til gjødseloppsamling og til gartnerier. Grunnet mangel på arbeidskraft har en del fabrikkers kapasitet ikke kunnet nyttes helt ut, men heldigvis har de fleste fabrikker klart å holde

produksjonen så noenlunde på fjorårets nivå, som imidlertid ligger betydelig under normal produksjon. På tross av dette har myrselskapet mottatt flere rekvisisjoner om myrundersøkelse og planlegging av nye fabrikker, særlig fra Østfold fylke. Disse oppdrag er alle sammen utført, men nybygging blir det neppe tale om foreløpig da det er vanskelig å skaffe sement, maskiner og nødvendig materiell. Ved en påbegynt ny fabrikk som skulde vært ferdig i år, har arbeidet midlertidig måttet innstilles. For tiden er det i alt 47 torvstrøfabrikker i landet som produserer torvstrø for salg. Dessuten finnes det en rekke mindre anlegg, vesentlig andelslag o. l., som fabrikerer strø eller klomp til fordeling blant medlemmene.

Det er satt i gang produksjon av torvisolasjonsplater ved fire fabrikker i Sør-Norge beliggende ved Skien, Sandefjord, Moss og Fredrikstad. Dessuten brukes torvstrø som tilblending ved framstilling av papp og emballasje ved et par større fabrikker beliggende i Sarpsborg og ved Oslo. Også denne form for nytting av produkter fra myrene har medført en del konferanser og reiser.

Huminalproduksjonen har vært liten i år grunnet liten produksjon av torvmold ved den fabrikk hvor huminal framstilles (Lybekkmosen i Nannestad). For tiden forberedes huminalproduksjon også ved Nittedal torvstrøfabrikk, men diverse ombyggingsarbeider har måttet utstå på grunn av forholdene.

Fullstendig statistikk over årets torvstrøproduksjon utarbeides av myrselskapet ved utgangen av hvert år. Om driften ved selskapets eget anlegg i Våler kan opplyses at produksjonen i år tilsvarede ca. 14 000 baller mot 10 613 baller i 1942. Fabrikken er fremdeles bortforpaktet.

3. *Myrundersøkelser i dyrkingsøyemed m. v.*

Det er vesentlig beitekultivering på myr som for tiden har interesse, og i den anledning er foretatt undersøkelser i en rekke fylker, men vesentlig av mindre felter. En del opgaver av rent teknisk art (grøfting, kanalisering og forbygging) har også meldt seg. For øvrig er arbeidet for Landbruksdepartementets almenningsskomite fortsatt både ved befaringer (almenninger på Vest-Opland og Romerike) og ved mer detaljerte undersøkelser av enkelte felter (i Brandbu og Tingelstad almenninger). Det er videre på grunnlag av materiale fra myrinventeringen utarbeidet en rekke myroversikter for offentlige institusjoner, og likeså er utarbeidet detaljerte kart m. v. over et par større bureisingsfelter som ble kartlagt forrige år (Bøvrafeltet i Ringsaker for Ringsaker jordstyre og Lovikfeltet i Bjørnskinn for Ny Jord). For begge felters vedkommende har det i år vært foretatt kontrollbefaringer av de foreløpig på kartene trukne grenser.

4. *Myrinventeringen.*

På Vestlandet er siste sommer foretatt myrinventeringer i herredene Sæbø, Manger, Hordabø, Lindås og Austrheim. De to førstnevnte

herreder er små og det er lite myr her. I Hordabø er det forholdsvis mere myr, men også dette er et lite herred så det totale myrareal er ikke særlig stort. Lindås derimot er et omfattende herred med atskillige myrstrekninger. Austrheim er bare ca. 1/3 i areal sammenliknet med Lindås, men her er det store myrer, først og fremst på øya Feie. Da Feie i sommer har vært sperret område har myrinventeringen i Austrheim ikke kunnet avsluttes i år. Inventeringen i disse brenselfattige vestlandsherreder har sin største betydning ved å påvise brukbare brenntorvforekomster. Også i år er inventeringen i kystbygdene på Vestlandet foretatt av konsulent O. Hovde.

Myrinventeringen på Østlandet har siste sommer vært forlagt til Veldre almenning i Ringsaker herred, og til Brandbu og Tingelstad almenninger i Brandbu herred. Av de sistnevnte almenninger ble det i år bare tid til å undersøke «Øståsen», dvs. de deler av begge almenninger som ligger på østsiden av Randsfjorden. I Veldre er inventeringen foretatt av sekretær Smith og i Brandbu av assistent Lømsland.

Som vanlig blir materialet fra myrinventeringene bearbeidet i løpet av vinteren. På grunn av papirrasjoneringen blir det for tiden bare publisert korte oversiktsmeldinger i myrselskapets tidsskrift, men detaljmaterialet fra alle tidligere inventeringer er oversiktlig bearbeidet og arkivert i myrselskapets arkiv og således lett tilgjengelig.

Myrselskapet har i år utgitt en publikasjon av interesse for inventeringsarbeidet, forfattet av Aasulv Løddesøl og Johannes Lid. Publikasjonens tittel er: «Botaniske holdepunkter ved praktisk myrbedømmelse». Det er her bl. a. gjort rede for de retningslinjer som har vært benyttet og som fremdeles brukes ved vurderingen av myrene under selve markarbeidet. Publikasjonen er nærmest et supplement til den tidligere utgitte veiledning for myrinventeringen.*)

5. Forsøksvirksomheten.

Ved forsøksstasjonen på Mæresmyra har virksomheten vært drevet omtrent i samme målestokk som året forut. Antall utlagte felter har i 1943 vært 72 mot 76 i 1942. I tillegg kommer så foredlingsarbeidet med engvekster. Av spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter har det vært 43 i år mot 51 i 1942. Tilbakegangen her skyldes vanskelige transportforhold, foruten at det har vært vanskelig å skaffe kunstgjødsel og nødvendig arbeidshjelp. Det henvises for øvrig til forsøksleder Hagerups melding (bilag 2).

Arbeidsplanen og budsjettet for 1944.

Ved oppstillingen av budsjettet for 1944 (bilag 1) er det gått ut fra at myrselskapets arbeide bør fortsette i minst samme omfang som for inneværende år. M. a. o. er det forutsetningen at arbeidet

*) Løddesøl, Aasulv: Det norske myrselskaps myrinventeringer. Medd. fra D.N.M. 1941. Veiledningen er også utkommet som særtrykk.

for fremme og eventuell økning av brenntorvproduksjonen fortsetter med samme antall konsulenter som no er i arbeide, og likeså at myrinventeringen holder fram som før. Videre muliggjør det oppstilte budsjett at arbeidet for torvstrødriften og myr dyrkingen og likeså at forsøksvirksomheten, kan fortsette noenlunde i den utstrekning som meldingen for inneværende år viser.

Budsjettet for 1944 lyder på tilsammen kr. 140,000.00. Dette betegner en økning stor kr. 5,000.00 sammenliknet med budsjettforslaget for inneværende år. Økningen i utgifter fordeler seg med kr. 1,500.00 på hovedkontorets budsjett, kr. 2,000.00 på budsjettet for torvskolen i Våler og kr. 1,500.00 på forsøksstasjonens budsjett. Ved hovedkontoret skyldes stigningen et opptjent alderstillegg til en av torvkonsulentene samt økede reiseutgifter for konsulentene i Nord-Norge og på Vestlandet (post 13). Ved torvskolen er det planlagt en del utvidelser og fornyelser ved brenntorvanlegget (post 15). Økningen ved forsøksstasjonen på Mæresmyra skyldes overveiende at driftsutgiftene viser en stigende tendens (post 17). Utgiftsøkningen er imidlertid kompensert med en tilsvarende stigning i inntektene. Ved hovedkontoret budsjetteres med kr. 1,500.00 høyere inntekt enn foregående år, fordelt med kr. 500.00 på hver av de 3 poster: medlemskontingent, private bidrag og refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkelser. Ved torvskolen budsjetteres med en inntektsstigning stor kr. 3,000.00 på grunn av utvidet drift og leieinntekter av den dyrkede jord. Forsøksstasjonen budsjetterer med kr. 500.00 i økede inntekter ved salg av produkter. Tilsammen utgjør dette kr. 5,000.00. Selskapet søker m. a. o. om et tilsvarende statsbidrag til virksomheten som for inneværende år, nemlig kr. 90,000.00. Av dette beløp vedkommer ca. kr. 40,000.00 poster som direkte eller indirekte fremmer brenntorvproduksjonen og ca. kr. 50,000.00 vedkommer selskapets øvrige virksomhet og myrinventeringen. Myrselskapets eget bidrag til virksomheten utgjør ifølge det oppstilte budsjett kr. 50,000.00 eller 35,7 % av de samlede omkostninger. Dette er en forholdsvis større andel enn for inneværende år, hvor selskapets egen andel av driftsutgiftene ifølge budsjettet utgjør 33,3 %.

Utviklingen har gitt myrselskapet rett i det syn som det har hevdet i alle år, at myrene våre er naturherligheter som vanskelig kan vurderes høyt nok. Selskapet har også etter evne forsøkt å ta konsekvensen av dette syn ved å arbeide for en så rasjonell utnyttelse av myrene som mulig, både når det gjelder dyrking og teknisk utnyttelse, først og fremst til torvstrø og brenntorv. Intensiteten i selskapets arbeide har kanskje variert en del i løpet av de 40 år som selskapet har virket, og arbeidet kan ha skiftet mer eller mindre karakter etter de krav som tidene har stilt, og etter de økonomiske

og faglige forutsetninger som selskapet har sittet inne med, men oppgavene har stort sett vært de samme.

I de senere år har myrselskapet lagt ned et stort arbeide på å fremme en rasjonell utnyttelse særlig av våre brenntorvforekomster, noe som har gitt seg utslag i de torvbriketteringsforsøk som ble drevet i noen år, og videre i arbeidet for å stanse jordødeleggelsen i våre kystbygder. Dette siste har resultert i jordvernkomiteen, som har tilrettelagt et stort materiale om brennselsforholdene i de torvfattige strøk på Vestlandet og i Nord-Norge, for en stor del ved myrselskapets hjelp. Videre må vi nevne de senere års bestrebelse for å skaffe til veie en oversikt over våre myrforekomster så vi kan få rede på hva vi har å rutte med på dette felt, kort sagt myrinventeringen. Brenselskriser som den vi for tiden er inne i, stiller sine særlige krav til selskapet når det gjelder hurtig og effektivt å kunne imøtekomme behovet for faglig assistanse. Det vil imidlertid ikke være mulig å etterkomme slike krav helt tilfredsstillende hvis en ikke på forhånd har tilrettelagt forholdene, nemlig ved en utbygd konsulentvirksomhet og kjennskap til de ressurser av brenntorv som måtte finnes i de forskjellige deler av vårt land.

Ser vi på det fremlagte budsjettforslag under den synsvinkel som er antydnet foran, nemlig at myrene er herligheter som danner et naturlig ledd i vårt lands næringsliv, og som bidrar til større selvberging med visse jordbruks- og industriprodukter, vil antagelig de fleste finne at vårt forslag til arbeidsbudsjett og statsbidrag er for beskjedent. Vi er enig i dette syn. Prinsipielt mener vi at arbeidet for myrsaken bør gå etter en stigende linje parallelt med den stadig større og større betydning som våre myrforekomster vil få i årene framover. Når vi likevel for kommende budsjettår foreslår samme bevilgning som for de to foregående, så er det fordi at vi anser det for hensiktsløst å foreslå utvidelser som har liten utsikt til å bli vedtatt. Vi bygger denne antagelse på det triste faktum at det for inneværende budsjettår er antydnet en reduksjon av statsbidraget til selskapets virksomhet, noe som først og fremst rammer myrinventeringen. Vi er derfor blitt stående ved samme forslag til bevilgning til selskapets virksomhet som for 1942 og 1943, idet vi framfor alt mener at kontinuiteten i arbeidet bør bevares. Istedenfor å spørre om det går an å redusere bevilgningen til myrselskapets virksomhet kan en stille spørsmålet slik: Har vårt samfunn råd til å redusere bevilgningen til arbeidet for myrenes rasjonelle utnyttelse? Myrselskapet mener nei, og det må fralegge seg ethvert ansvar hvis dette kommer til å skje.

I våre forslag til arbeidsprogram og budsjett for 1942 og 1943 har vi slått sterkt til lyd for brenntorven, og vi har kort omtalt hva som gjøres i vårt naboland Sverige for å øke brenntorvproduksjonen (jfr. spesielt bilag 5, side 7). Som en vil se dreier det

seg der om millionbevilgninger til dette arbeide, og resultatet er heller ikke uteblitt. Vi skal ikke ta opp igjen hva vi tidligere har skrevet, men i stedet nevne en parallell vedkommende myrinventeringen, denne gang fra Finnland, som best vil kunne danne sammenlikningsgrunnlag når det gjelder den nevnte sak.

I februar 1941 foreslo Finska Mosskulturföreningen at det av statsmidler årlig burde bevilges minst 500,000 mark til myrinventering innen større, sammenhengende områder. Samtidig påviste foreningen at foreningens myrundersøkelser i de siste 20 år hadde vært splittet på mindre, spredte felter, og at dette ikke gav tilfredsstillende resultater. Landbruksministeriet ble så interessert for det fremsatte forslag at det oppfordret Mosskulturföreningen til å komme med forslag til utvidelse av planen for inventeringen. Et nytt, utvidet forslag ble utarbeidet som lød på 1,296,000 mark. Foruten dette forslag til myrinventeringer fremsatte ministeriet forslag om bevilgning av 1,800,000 mark til planmessige undersøkelser av dyrkingsjord, omfattende så vel myr- som fastmarksjorder. Denne sistnevnte bevilgning ble fordelt med 1,300,000 mark til Mosskulturföreningen og 500,000 mark til Lantbruksförsöksanstaltens markforskningsavdelning. Arbeidet ble videre fordelt mellom de to institusjoner slik at Mosskulturföreningen skulde utføre undersøkelser i myrrike distrikter, og Markforskningsanstalten i distrikter som er fattige på myr, men som til gjengjeld har rikelig med mineraljorder som enno ikke er lagt under kultur. I alt til myr- og jordinventeringer ble det således i Finnland bevilget over 3 mill. mark i 1941. Hertil kommer bevilgninger til spesielle jordundersøkelser for den vanlige koloniasjonsvirksomheten (Lantbruksministeriets kolonisationsavdelning) og til Geologiska kommissionen.

Planen for myr- og jordinventeringen ble straks satt ut i livet, og i midten av juni var markarbeidet alt i gang. Men så kom krigen med Russland i slutten av juni og alle mannlige assistenter ble innkalt til krigstjeneste. Senere har arbeidet for Mosskulturföreningens vedkommende måttet innstilles til det igjen blir normale tider. Markforskningsanstalten har derimot kunnet holde arbeidet i gang.

Eksemplet viser hvor stor vekt en i Finnland tillegger myr- og jordinventeringen. Etter myrselskapets oppfatning er dette den riktige veg å gå, og vi vil så sterkt som mulig framholde at vi også i vårt land bør gå sterkere inn for en systematisk undersøkelse eller inventering av vårt lands myrforekomster, om mulig for inventering av all dyrkingsjord i landet. Den begynnelsen som er gjort for myrinventeringens vedkommende, har allerede vært til stor nytte særlig når det gjelder arbeidet for rasjonell brenntorvdrift i kystbygdene og for å kunne vurdere dyrkings- og beitemulighetene i de østlandske bygdealmenninger. Å innstille eller ytterligere redusere myrinventeringen vilde etter vårt syn være helt uforvarlig.

Til slutt vil vi understreke at myrselskapet under den krise-

situasjon som vi er oppe i, har søkt — innen sitt arbeidsfelt — å ta opp dagsaktuelle oppgaver for derved i størst mulig utstrekning å tjene samfunnsmessige formål. Dette arbeidet vil bli fortsatt i den utstrekning som selskapets egne midler, og tilstøtte bidrag av offentlige midler, gjør det mulig. Vi vil igjen poengtere at selskapets arbeide minst bør søkes opprettholdt i samme omfang som de nærmest foregående år. Helst så vi at vi kunde bli satt i stand til å utvide virksomheten overensstemmende med den plass myrene inntar næringsmessig sett, m. a. o. at arbeidet kunde planlegges etter en stigende linje.

Framlagt og vedtatt i styremøte den 16. oktober 1943.

Det norske myrselskap

Carl Løvenskiold
(sign.)

Aasulv Løddesøl
(sign.)

Bilag 1.

Påregnet budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1944.

Utgifter:

A. Hovedkontoret.

1. Lønninger	kr. 21,700.00
2. Torvteknisk konsulent	» 6,220.00
3. Myrundersøkelser i lavlandet	» 6,500.00
4. Myrundersøkelser i høyfjellet	» 1,000.00
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 1,800.00
6. Møter	» 500.00
7. Tidsskriftet	» 2,500.00
8. Kontorutgifter og revisjon	» 7,000.00
9. Bibliotek og trykksaker	» 300.00
10. Analyser	» 700.00
11. Depotavgift	» 300.00
12. Myrinventeringen (2 arbeidslag)	» 20,000.00
13. Torvkonsulenter for Nord-Norge og Vestlandet (lønn og reiseutgifter)	» 16,500.00
14. Diverse utgifter vesentlig vedkomme- de brenntorvdriften	» 1,980.00

Overføres ..... kr. 87,000.00

A. Hovedkontoret, overført	kr.	87,000.00	
B. Torvskolen i Våler.			
15. Grunnavgift, assurance og vedlikehold, utvidelse av tørkefelter m. v.	»	3,500.00	
C. Forsøksstasjonen på Mæresmyra.			
16. Funksjonærlønninger	kr.	16,100.00	
17. Driftsutgifter	»	27,900.00	
18. Andre utgifter	»	4,600.00	
19. Årsmelding	»	900.00	» 49,000.00
<hr/>			
		Tilsammen	kr. 140,000.00
<hr/>			

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr.	3,000.00	
2. Renter av legater og bankinnskott til fri disposisjon	»	15,500.00	
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen	»	3,000.00	
4. Inntekter av tidsskriftet	»	2,500.00	
5. Inntekter ved torvskolen i Våler (forpaktnings- avgifter m. v.)	»	8,500.00	
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra	»	12,500.00	
7. Husleie på Mæresmyra	»	1,000.00	
8. Distriktsbidrag og private bidrag	»	2,500.00	
9. Refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkel- ser	»	1,500.00	
10. Statsbidrag	»	90,000.00	
<hr/>			
		Tilsammen	kr. 140,000.00
<hr/>			

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for året 1944.

Driftsutgifter:

1. Forsøksdrift m. v.	kr. 19,500.00	
2. Analyser	» 500.00	
3. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter	» 3,000.00	
4. Assuranse, kontorhold, avgifter og literatur	» 2,200.00	
5. Vedlikeholdsutgifter	» 2,000.00	
6. Reiseutgifter for forsøksleder og assistent	» 700.00	
		kr. 27,900.00

Andre utgifter:

1. Nydyrking og grunnforbedringer	kr. 1,500.00	
2. Innkjøp av hest	» 2,500.00	
3. Maskiner og redskaper	» 500.00	
		» 4,500.00
Avrundingsbeløp		» 100.00

Tilsammen kr. 32,500.00

Inntekter ved forsøksstasjonen ..... kr. 12,500.00

Bemerkninger til forslaget.

Driftsutgifter:

- Post 1. Det er her en økning på kr. 1,000.00, da en vel må regne med økning i priser. Det vil også være ønskelig å ha litt ekstra-hjelp under regningsarbeidet på kontoret om vinteren.
- Post 4. er øket med kr. 200.00 på grunn av økning i assuranse-premiene.
- Post 5. er øket med kr. 200.00. Hele beløpet er lavt, dersom det skulde bli noen bedring i å kunne få materialer til vedlikeholdsarbeider. Noen utbedring av vannforsyningen har ikke vært mulig å få gjort i år.
- De øvrige poster vedkommende driftsutgiftene er uforandret.

Andre utgifter:

- Post 1. Nydyrking og grunnforbedringer er oppført med samme beløp som i fjor. Utbedring av gamle grøftesystemer fortsetter, det trenges også opprensning av kanaler. Så snart forholdene tillater det, vil det bli dyrket mer mosemyr.
- Post 2. En av våre gamle hester ble utslått etter våronna i år. Vi har, som nevnt i fjor, enda en hest som er utslitt og må erstattes, og derfor føres opp til ny hest.
- Post 3. Av redskaper tenkes innkjøpt en «Troll» radrenser. Inntektene ved salg av produkter ved forsøksstasjonen er øket med kr. 500.00.

Forsøkene m. v. i 1943.

Ved forsøksstasjonen ble i 1943 lagt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 4 i eng, 3 i neper, kålrot og beten, 1 for hver av følgende vekster: poteter, bygg, havre, haustrug, vårrug, hodekål, blomkål, rødbeten, purre, i alt 16 stk.
2. Såtidsforsøk: 1 i havre, 2 i bygg, 1 i kveite og 1 i poteter, i alt 5 stk.
3. Gjødslingsforsøk: 12 i eng, 10 i korn, 1 i potet, 4 i neper og 1 i gulrot, i alt 28 st.
4. Frøavl: 4 felter.
5. Kalking- og jordforbedring: 2 kombinerte kalkings- og gjødslingsfelt, 3 kalkfelter, 1 kombinert sand- og kalkfelt, 1 leir- og sandkjøringsfelt, i alt 7 stk.
6. Grøfteforsøk: 1 felt på mosemyr.
7. Driftsomløpsfelt: 3 på grasmyr og 2 på mosemyr.
8. Ulike tynningstider og tynningsavstander til neper: 2 felt.
9. Slåttetidsforsøk: 1 felt med overgjødsling til håveksten med salpeter.
10. Beiteforsøk: 1 grøttefelt, 1 dyrkingsfelt, i alt 2 stk.
11. Ulike byggsorters innverknad på attlegget til eng: 1 felt.
12. Foredling av engvekster: Det drives mest med timotei, litt med engsvingel, rødsvingel og engrapp. I høst vil bli utflyttet av plantefeltet og plantet i reservat, slike typer som har skilt seg ut i ymse egenskaper.

I alt 72 felt ved forsøksstasjonen, dertil foredlingsarbeidet med engvekster.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Jeg skal her vise til vedføyde tabell, som viser forsøkssteder m. v. På grunn av de vanskelige transportforhold og vansker med kunstgjødsl og arbeidsforhold, har det vært vanskelig å holde disse

forsøk i gang. Av felt som er gått ut nevnes: 1 på Inderbergmyra i Beitstad, 3 på Namsskogan, 2 hos O. Dybvad, Lånke, 1 hos E. Giskås, Sparbu, alle de nevnte i Nord-Trøndelag fylke. Dessuten 2 i Vågåmo i Opland fylke. De siste er tanken å ta opp så snart anledning gis. Av nye er lagt 1 hos L. Østerås, Sparbu, og 1 hos Annar Ryen, Os. I alt 43 spredte forsøksfelter har vært i gang.

Diverse.

Arbeidet med å utbedre de gamle grøftesystemer har fortsatt i den utstrekning det har vært mulig å få attleggs materiale. Ca. 1200 m gammel grøft er tatt opp og utbedret. Dersom været utover høsten tillater det, vil dette arbeid bli fortsatt.

Det har ikke vært mulig å få utført noe videre vedlikeholdsarbeid på hus på grunn av materialmangel, og heller ikke malingsarbeider.

En av våre gamle hester måtte slås ut etter våronna i år. En ny hest ble kjøpt, men desverre inntraff et beklagelig uhell så den måtte slaktes straks. Hesten var trygdet.

Reiser er ikke foretatt i noen større utstrekning. Av underskrevne er foretatt reiser for tilsyn av høsting av feltene på Revolden i Skogn herad, på Lennsmyra i Røra og forsøksfeltene i Kolvereid.

Ved forsøksstasjonen har vi hatt omvisning for besøkende; her skal nevnes jordbruksavdelingen ved Norges Landbrukshøgskole og elevene ved Mære landbruksskole.

De vanlige temperatur- og nedbørsobservasjoner er utført som før, likeså spiringsundersøkelser og bestemmelser av tørrstoff i neper og poteter.

Arsmeldingen for 1942 var meningen skulde komme med dette innhold:

1. Forsøk med ymse kaligjødselslag til poteter på myrjord (av H. Hagerup).
2. Sammenlikning mellom salpeter- og ammoniumkvæve på myrjord (av H. Hagerup).
3. Dyrkingsforsøk på høgereliggende myr i Os, Østerdalen (av A. Hovd).

Mære 8. september 1943.

Hans Hagerup

(sign.)

myrkonsulent og forsøksleder.

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter 1943.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felt	Gjøds- lings- felt	Eng- frø- felt	Grøfe- felt	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
<i>Nordland fylke:</i>							
Andenes	1	1				2	B. Nilsen
Bardal	1	3	1			5	A. Lindseth
<i>Nord-Trøndelag:</i>							
Aursjømyr i Verran		2	1		1	4	P. Tetlie
Kolvereid	1			1		2	A. Bjølland
Revolden, Skogn	1	3	1			5	P. Holan
Lennsmyra, Røra				1		1	Forsøksst.
Østeråsmyra, Sparbu		1				1	Forsøksst.
<i>Sør-Trøndelag:</i>							
Frøya, Kverva		1	1			2	J. Volden
Måmyr, Roan	1	1		2		4	O. Momyr
Reitstøa, Ålen			1			1	J. Basmo
<i>Hedmark fylke:</i>							
Vangrøftdalen, Os		1			3	4	N. Utheim
—»—		1				1	A. Ryen
Bubakk, Tynset		1				1	L. Moen
Astridkjølen, Elverum	1	1	1		1	4	A. Kløvstad
<i>Buskerud fylke:</i>							
Aslefetmyra	1				2	3	K. Lie
Liåmyra		1	1			2	T. Låg
<i>Telemark fylke:</i>							
Nissedal					1	1	A. J. Vå
Sum	7	17	7	4	8	43	